

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/151

Karar No : 1980/219

ÖZET : Politik ve ideolojik saikle işlenmeyen sıkıyönetim ilanına neden olan suçlarla genel ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunmayan suçlara ait davaların Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Mehmet Ali Berdibek

O L A Y : Kadıköy C.Savcılığı'na 14.3.1977 günlü iddianamede "Sanığın,hadise gecesi (10.3.1977)Yeşilsaray İşhanı içerisinde bulunan Feza Oteli'ne çıkarken-Yaşasın Komünizm,kahrolsun diktatörlük ve Türkiye-diye bağırarak"komünizmi övdüğü belirtilmiş ve : Sanığın Türk Ceza Yasası'nın 142/1-4.maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle Kadıköy Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi,Sanığın,Türk Ceza Yasası'nın 142/1-4.maddeleri uyarınca bir sene müddetle ağır hapisle cezalandırılmasına dair verdiği 12.7.1978 günlü,1978/139 karar sayılı hükmü,Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin 21.11.1978 günlü 1978/4130-4311 sayılı kararı ile eksik soruşturma nedeni ile bozulması üzerine;25.6.1979 gününde 1978/319 esas 1979/190 sayılı Suçun,sıkıyönetim ilanına neden olan suçlardan bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi,10.8.1979 gününde,1979/962-5 sayılı ile:Sanığın üzerine atılan suçun,sıkıyönetim ilanına neden olan suçlar türünden bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece,Kadıköy 2.Ağır Ceza Mahkemesi ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin,tarafları,konusu ve nedeni aynı olan davada verdikleri,kesinleşen görevsizlik kararları arasında,2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü,Başkan Ahmet H. Boyacıoğlu,Üye Fethi Özduval,İsmail Oğuz,Şakki Müderoğlu,Orhan Erdem,Servet Tüzün ve İsmet Onur'un katıldığı 30.6.1980 günlü oturumda,geçirilen raporör Hüseyin Çakıroğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler,Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan;oturuma Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Çanicioğlu'nun aynı doğrultudaki sözlü açıklaması dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünülür:

Sanığın eylemi komünizmi övmektir.Sözlükte övme bir şeyin iyiliklerini söyleyerek değerini belirtme,metn ve sena etme anlamına gelmektedir.Bu nedenle komünizmi propagandasında farklı ve ona nazaran eylemi ikinci plana iten ve düşünsel durumu ön plana çıkararak

bir nitelik taşır. Nitekim propaganda, herhangi bir düşünceyi veya bir fikri yaymak ve ondan yana olanları çoğaltmak için söz, yazı, resim veya başka araçlarla insanları etkilemek anlamına gelir. Bu nedenle komünizmi övme'yi kişiselliği ve özelliği ağır basan bir suç türü olarak kabul etmek yerinde olur. Kaldığı sanık amadır ve alkollü olarak üç sene önce komünizmi övme suçunu işlemiştir. İşleniş biçimi ve nedeni böylece açıklanan komünizmi övme suçu, sıkıyönetim ilanına neden olan Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni veya temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik ve yaygın şiddet eylemlerinin kökenini oluşturacak nitelikte ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortalama içerisinde bağlantılı görülemediğinde; gerek Anayasa'nın 124., gerek sıkıyönetim mahkemelerinin görevlerini belirleyen 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri hükümlerine göre, bu davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, nedenle Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.6.1979 günlü, Esas 1978/319, karar 1979/190 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 30.6.1980 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

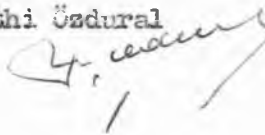
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Üzdural

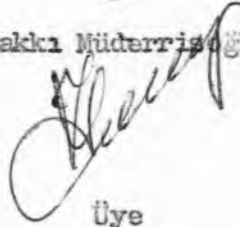
Üye

İsmail Oğuz

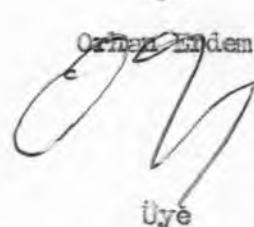
Üye

Hakkı Müderrisoğlu

Üye

Orhan Erdem

Üye

Servet Tüzün

Üye

İsmet Onur

Bu kararın kesinleştiği
vakarına uygundur.

Başkan

